

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Bratislava, SR

uvádza výstavu

DETI TICHÁ

Námet a dramaturgia: Eva Čárska

Scenár: Martina Ťuchová – Jokelová

Výtvarno – priestorové riešenie: Soňa Sadilková, Barbora Cigánová

Fotografie: Mária Baloghová

Realizácia: oddelenie realizácie pod vedením Valérie Marákyovej a DESTIN a. s.

Tvorivé dielne k výstave: Jozef Rigo

Zvláštne poďakovanie všetkých autorov patrí pani Zoji Mikotovej, vedúcej Ateliere výchovné dramatiky pro neslyšící na Divadelnej fakulte Janáčkovy akademie múzických umění v Brne.

Vo výstave sú použité materiály z knihy Pät' prštekov na ruce z vydavateľstva BUVIK

Motto:

Najhoršia je hluchota srdca. (V. Hugo)

Pozývame Vás do dvoch rozdielnych svetov: do sveta zvukov a do sveta ticha. Zvuky sú všade okolo nás i v nás. Počujeme zvuk svojho srdca, zvuk svojho dychu, zvuk svojich nôh, zvuk svojich rúk.

Predstavte si, že by ste ich nepočuli!

Vo výstave si môžete zahrať zvukové pexeso, pokúsiť sa počúvať ticho, komunikovať bez slov, naučiť sa prstovú a posunkovú abecedu, mimicky a posunkovo vyjadriť svoje city... Keď prejdete cez MOST TICHÁ NAD RIEKOU ZVUKOV NEZVUKOV, zoznámite sa s knihou nepočujúcej francúzskej herečky Emanuelle Laborit, ktorej myšlienky Vás budú sprevádzať celou výstavou.

Pät' ľudí zo 100 je sluchovo postihnutých- sú nedoslýchaví alebo vôbec nepočujú. Za nepočujúcu osobu považujeme človeka, ktorý má stratu sluchu viac ako 90 decibelov - to už je skoro praktická hluchota. Nepočujúci reaguje iba na veľmi výrazné zvuky (120 decibelov) alebo na hlasnú diskotéku (90-100 decibelov).

Z Emmaneulliných zápiskov

Slová sú pre mňa od detstva čosi nepochopiteľné a zvláštne..

Čo chceli povedať tí ľudia okolo mňa, keď zaokrúhľovali ústa ,zmrašťovali tvár a všelijako pohybovali perami?

*Chcela som tiež povedať toľko vecí, bol tam však **ten múr**.*

Aj tie najjednoduchšie pojmy boli pre mňa záhadou

Nemožno trpieť pre niečo, čo nepoznáte. Nepoznám spev vtákov ani šumenie mora.

Rozumela som iba vtedy, keď som videla človeku do tváre. A volala som tak, že som toho druhého potiahla za rukáv, za nohavice, sukňu. Tým som chcela povedať: „Pozri sa na mňa, ukáž mi tvár a oči, aby som porozumela.

Objav posunkovej reči bol pre mňa zázračným kľúčom, ktorý mi otváral dvere do sveta. Mohla som pochopiť svet nepočujúcich i počujúcich..

***Spadol prvý múr**, čo ma obkolesoval. Prvé mreže na mojom väznení sa otvorili. Budem vnímať svet očami a rukami. Už to tuším!*

CIEĽOM NAŠEJ VÝSTAVY je:
*naučiť sa byť ticho v Krajine hluku a rozprávať v Krajine ticha.
Naučiť sa byť šťastný v oboch krajinách. Zbúrať múr medzi
počujúcimi a nepočujúcimi. Počúvať srdcom...*

Aby sa naplnili odkazy Emmanuelle Laborit:

„ Moje ruky vedia dve reči. Oči mi slúžia namiesto uší. Nepočujem, ale moje srdce nie je hluché k ničomu na tomto dvojakom svete. Ponúkam vám svoju odlišnosť.

Som čajka, ktorá miluje život a divadlo. Svet detí ticha aj svet detí hluku. Poletujem nad nimi a cítim sa šťastná v oboch.“

P. s.

K výstave sme pripravili tvorivé dielne **TICHÁ POŠTA.**

Hru na tichú poštu dobre poznajú všetky deti a preto sme sa rozhodli práve cez ňu posilať odkazy z oboch svetov do ktorých pozývame na našej výstave – zo sveta zvukov a sveta ticha. Odkazy z dielní budú podporovať a zmnožovať odkazy výstavy. Dorozumieť sa predsa môžeme aj ináč ako slovami pričom nám pomáha pantomíma. V našich tvorivých dielňach sa spolu pokúšame prekonávať rozdiely a symbolicky zbúrať múr medzi týmito dvomi svetmi, ktorý nám bránil v komunikácii

Autori: Jozef Rigo a Eva Čárska

Dielne vedie nepočujúci mím Jozef Rigo

Spracovala: Eva Čárska

Text pre dospelých

Z DEJÍN O VNÍMANÍ A PRÍSTUPE K NEPOČUJÚCIM

V staroveku boli nepočujúce deti pokladané za mrzákov, boli odňaté svojim rodičom a usmrtené. V starom Ríme takéto deti topili, alebo nechávali roztrhať psom.

V Starom zákone sú zmienky o nepočujúcich v tom zmysle, že ide o vôľu božiu.

„Hluchému nebudeš zlorečiť, ale báť sa budeš svojho Boha.“ (Kniha Mojžišova, Leviticus).

Katastrofálne následky, (trvajúce až prakticky do 16. storočia) mal výrok Aristotela, ktorý bol presvedčený o tom, že ak niekomu chýba niektorý zo zmyslov, tak musí byť aj mentálne retardovaný.

„Tí, ktorí sa narodia bez sluchu, nebudú schopní ani myslenia.“ (Aristoteles: Kniha živočíchov)

Aristotelove myšlienky sa takmer celé dve tisícročia pokladali za najvyššiu autoritu a tak nastali nepočujúcim vskutku zlé časy. V Justiánovom zákonníku (6. st. n. l.) sa hovorí o tom, že nepočujúci nemajú žiadne práva a povinnosti. Veľmi pomaly však vzdelaní ľudia prichádzali na to, že veci sa môžu mať aj ináč.

J. A. Komenský píše doslova:

„Je naozaj otázne, či sú hluchí a slepí zaostalí a či ich treba vzdelávať. Myslím, že od učenia sa múdrosti a vzdelávania ducha nemá byť nikto vylúčený, pretože tým sa deje krivda nielen tomu jednotlivcovi, ale celému ľudstvu.“

Zmeny nastávali pomaly, ale predsa. V 18. st. bol vydaný prvý slovník znakovkej reči Théorie des Signes (teória znakov). V 19. st. bola založená vo Washingtone Galladetova univerzita, ktorá je dodnes pokladaná za Mekku nepočujúcich z celého sveta. V 20. st. sa (konečne!) začali brať nepočujúci ako rovnocenní partneri. Ako to bude v 21. storočí, záleží aj od nás všetkých!

(Spracovala: Eva Čárska)

